

kõlme ja nelja päwaga; agga olleme isse paar korda oma filmaga näinud, et nõdrad lapsed jubba kahhe päwaga ärrasutrid, kui neile rumalate õppetust möda pippart, wina ja muud kõlbamata rohtu sisse olli antud.

Sedda tunnistawad kõik õppetud arstid ühhest suust, et paljo fergem on inimesele eestiotsalt aiguse affatusel abbi tehha, kui seal kus többi jubba suremat wõimust sai wõtnud. Pissokest tullesäddet kustutab paar wee piiska, agga kui tubba jubba lausa tulles seisab, siis ei jõua kõige külla kaewude wessi enam tulle ülle wõimust sada. Mõnda on luggu többega, ja nähti ka minnewal suuväl mitmes kohhas linnades, kus rahwas warmalt mõnusat arsti abbi leidis, et többe saggedaste tõustes ärralämmata, ehk kus sedda wõimalik ei olnud, inimesed kül oma aea többe põddesid, siiski feddagid ärra ei surnud. Kaks linna tohtrit ollid ühhes weikes linnas 75 kõhhu-többelisi arstinud, kellest mitte üht ainust inge ei surnud, waid kõik lühhemad ehk pikemad aea pärast terweks said. Need samad tohtrid ollid ka mitmede mõisade ja waldade aigedeole seddasamawisi rohtu annud ja rohtude pruksimist õppetanud, agga ommetegi surrid maal saa aigetest kümme inimest, kes nende rohtusi ollid sanud. Mõned teised õppetud arstid ollid 20 ja 25 inimest saa pealt surrema näinud. Nüüd teab ommetegi iggaüks mõisilik inimene, et linnades teist Jumalat ei olle kui maal; agga kust se siis tulleb, et linnades többi wähhemine inimesi tappab kui maal?

Enne kui küssimise peale pikemalt wastust anname, sago siin lühhidelt nimetatud, mis kõhhu-többe likumise aeval iggamees tähhele peab panema, kes terwist tahhab oida.

1. Kui kõhhu-többi likuma aksab, pead sa oma kehha äkkilise kõlmetamise eest oida, et vallavats

sainud werri ruttust ärra ei anguts. Isseärranis tulleb kõhtu ja jalgu soeaste katta. Kegi ei tohhi sel aaval niiske ma peal maggada, eggas iggitsewa kehhaga winge tule kätte minna, sest kurja többe likumise aaval on kaste niiskusel ja tule öhbul mitmed issewärki salla komed, mis inimese terwisele kahju tewad. Sellepärrast, kui sind ülemal nimetud asja eest kästakse oida, ärra ütle mitte: „Mino kehha on sellega arrinud, ei se te mulle middagi!“ Tea, sobber! siin kehha on többe aaval paljo ellam ja örnam kui muido.

2. Nipea kui pissemat aiguse wimma oma külles tunned, eida sängi pikkali ja katta ennast riete sisse hästi finni, et kehha iggitsema aksaks; sest iggitsemine on többe affatusel kõige suremi abbiteggi ja wõib sind mittokord mu rohhuta terweks tehha. Ärra ütle mitte vasto tõrkudes: „Knis kassil tö aaval mahti pissokese wigga pärast sängi eita?“ Lähheb többi surremaks, siis pead sa näddalate kaupa sängi jäma, ja ei küssi többi ial siin käest lubba, kas sul aega on wai ei olle.

3. Kui pakkitus peale tulleb, mis sind oma ajaole kihhutab, siis ei tohhi siin mitte nurga tahha eggas teisi kohta wälja minna, waid püa ühhe wana ämbri wai mu sesugguse riista sisse kehha roja tühendada. Kui parajast igkitsed, siis on kõige mõnusam, et sängist wälja ei tulle, waid oma asja sängis ärratallitad.

4. Siin ei tohhi middagi süa, mis seedmissele pakkituseks tulleb; kõige parrem on tango leem, kuhu siisse nattukene wõid ehk rõoska pima wõib lissada. Pissokese lastele anna rõoska pima, ehk rõsa pimaga seggatut wet juu. Isseärranis pead sa ennast oida, et kartohwlid, kapsaid, erneid, seni ja tored õune eggas marju siin suhhu ei sa.

5. Siin ei pea mitte rumalate külla-eitede õppe-